

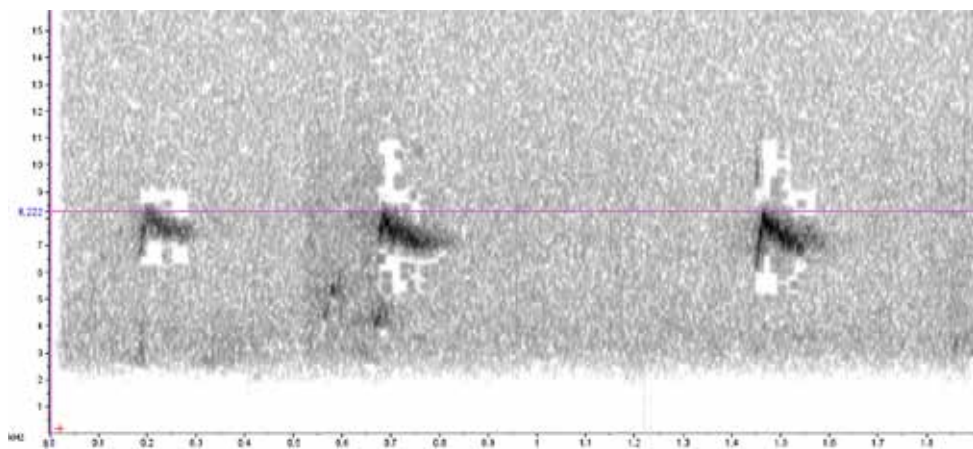
Jaaroverzicht soorten in

Zuid-Kennemerland

Sinds 2000 houd ik jaarlijks bij hoeveel verschillende vogelsoorten in het werkgebied van onze regio worden waargenomen. Ik heb daar geen diepere wetenschappelijke bedoelingen mee, maar het fenomeen "lijstjes" hoort nu eenmaal een beetje bij het vogelen. Wereldlijsten, Nederlandse lijsten, regiolijsen, jaarlijsten, maandlijsten, tuinlijsten enzovoort. Het is gewoon leuk om na weer een enerverend jaar de balans op te maken. Hoeveel soorten zijn er gezien? Zaten er nieuwe voor de regio bij? Waren er opvallende missers? In dit stukje geef ik een kort resumé van het afgelopen jaar, 2013.

Landelijk een prima jaar

Landelijk gezien was 2013 een fantastisch jaar met vooral in het oneindig durende najaar veel bijzondere soorten, waaronder Rosse Waaiersstaart, Sperweruil en Swinhoes Boszanger. Pieter Doorn, die dit jaar een poging deed om het landelijk record jaarsoorten te breken, slaagde hier glansrijk in. In ons werkgebied deed niemand een poging om Lars Buckx van zijn troon te stoten en een nieuw regiojaarrecord te scoren. De vraag is natuurlijk of Zuid-Kennemerland ook mee deelde in de rijke oogst van goede soorten. Op het eerste gezicht lijkt 2013 een normaal jaar geweest te zijn. De teller blijft vooralsnog steken op 265 soorten, maar deze zal nog flink kunnen oplopen omdat er een paar soorten bij zitten die nog beoordeeld moeten worden door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA). Dit is een

Opname **SIBERISCHE BOOMPIEPER** Sonogram: Lars Buckx

commissie, waar overigens twee van onze regionale toppers (Roy Slaterus en Dick Groenendijk) in zitten, die waarnemingen van zeldzame vogels beoordeelt. Het liefst aan de hand van een goede beschrijving en documentatie zoals foto's en geluidsopnamen. Dat zit bij de meeste van deze indiesoorten wel goed, waardoor de eindscore voor 2013 mogelijk op 272 zal uitkomen. Sinds 2000 is de gemiddelde score 268 soorten.

De beste soorten

Ook voor onze regio bleek het najaar de meeste “knallers” in petto te hebben. Maar één van de mooiste soorten was toch wel de Terekrutter die Paul van Wieringen eind mei ontdekte in het Landje van Gruijters en die tot genoegen van talloze vogelaars dagenlang bleef, vaak baltsend tegen een Tureluur. Daarnaast was de foto van een Roodstuitzwaluw boven het Kennemermeer, eveneens eind mei, intrigerend. De vogel toonde fijne streepjes op de flanken, wat mogelijk duidt op de oostelijke ondersoort Amoerroodstuitzwaluw. Het najaar begon, zoals zo vaak, midden in de zomer. Op Vogelringstation Van Lennep werd begin augustus een adult mannetje Baardgrasmus gevangen. Andere bijzondere vangsten in het najaar betroffen Noordse Nachtegaal (10^e voor de regio), Siberische Sprinkhaanzanger (2^e voor de regio), Kleine Spotvogel (6^e voor de regio) en Struikrietzanger (4^e voor de regio).

Op 1 juni 2013 maakte Garry Bakker in het Landje van Gruijters deze foto van een met een **TURELUUR** 'baltsende' **TEREKRUITER**. Foto: Garry Bakker

KLEINE SPOTVOGEL Foto: Rutger Rotscheid

Afgelopen jaar beleefde Nederland een influx van Zwarte Ibissen. Overal doken groepjes op en ook in Zuid-Kennemerland werden er meerdere gezien. Zelf was ik verder erg blij met twee persoonlijke nieuwe regio-soorten. Begin oktober ontdekte onze ganzenman Fred Cottaar een fraaie adulte Dwerggans tussen de Grauwe en Kolganzen die heen en weer pendelden tussen de slaappleats Houtrakkerbeemden en foerageergebied Inlaagpolder. De vogel bleek geringd met een aluminium ring, maar volgens Fred worden wilde vogels in Scandinavië op die manier wel gemarkeerd. Daarna dook er gelukkig weer snel een Zwarte Zeekoet op. In 2011 was er al een vogel bij de Zuidpier die ik jammerlijk miste omdat de auto bij de garage was.... Maar half oktober 2013 ontdekte Wim van der Schot (niet voor het eerst dat hij een goede soort vindt) een fraaie onvolwassen Zwarte Zeekoet bij de Zuidpier. Deze bleef een hele tijd zitten en liet zich vaak prachtig bekijken, wanneer hij de ene na de andere opgedoken prooi verorberde.

En hoewel hij het in 2013 “rustig” aan deed, drukte de eerder genoemde Lars Buckx wel degelijk zijn stempel op het jaar. Lars heeft het trektellen naar een hoger plan getild door continu een recorder tijdens de telling mee te laten lopen. Als er een leuke soort roepend overvliegt, kan Lars de determinatie aan de hand van een geluidsopname bevestigen. Soms is dat absoluut noodzakelijk, want sommige soorten hebben roepjes die veel op elkaar lijken en niet op basis van het gehoor te onderscheiden zijn. Het weergeven van een opgenomen roepje in een sonogram geeft dan

vaak de doorslag. Zo ontwaarde Lars in 2013 overtrekkende Siberische Boompiepers, die net iets anders roepen dan Boompiepers en een Bosgors (wiens roep nogal op die van onder andere Dwerggors lijkt). Dit was overigens de eerste zekere Bosgors na 2002 (mijn eigen vondst in april in de Kennemerduinen ;-).

En tja, het was ook het jaar van de gemiste Kleine Spotvogels. Want naast de vangst op Van Lennep werden eind augustus twee verschillende exemplaren gefotografeerd bij de Zuidpier, maar pas later aan de hand van de foto's als Kleine Spotvogel herkend...Wat het belang van goede foto's eens te meer aantoont. Tenslotte overspoelden Grote Kruisbekken ons land in het najaar en konden ook waarnemingen, de eerste deze eeuw, in ons werkgebied niet uitblijven. Deze moeten nog beoordeeld worden door de CDNA, maar ook hier zullen foto's en geluidsopnamen waarschijnlijk bewijzen dat het echt om Grote en niet gewone Kruisbekken gaat.

Missers

Wat opvalt is dat er bijna geen missers waren, hoewel het soms weinig scheelde. Zo is de enige Bonte Kraai in de regio op 1 januari 2013 gezien. Spannend of deze soort in 2014 nog opgemerkt gaat worden. Ook is er slechts één Vorkstaartmeeuw gescoord. In 2013 ontbrak de Zwarte Ooievaar en dat is voor het eerst sinds 2000.

In onderstaand overzicht staan de (voorlopige) totalen per jaar.

2000	268
2001	276
2002	272
2003	272
2004	270
2005	269
2006	274
2007	261
2008	270
2009	255
2010	264
2011	274
2012	268
2013	265

In 2013 werd er geen nieuwe soort aan de regiolijs toegevoegd, waardoor de teller op 372 blijft staan. Het jaarrecord blijft dus op 276 soorten (2001) staan. Laten we proberen in 2014 dit aantal te kraken! Doet u mee?

■ *Hans Groot*